

Pápai koncert Castelgandolfóban – a szegedi szimfonikusokkal

Sikeres évet zárt a zenekar

A szimfonikusok „piac-képessége”, az itthoniak mellett a külföldi sikerek számának gyarapodása régi vágya a zenekar tagjainak, talán egyidős az önállóság kivívásával; hogy sikerül-e rendszeressé és folyamatossá tenni a külföldi szerepléseket, azon múlik, sikerül-e folytatni az értékek tisztelét és elismerését alapuló műhelymunkát – mondta a zenekar vezetője.

A mindössze kéthetes pihenő után következő gazdag program csak erősíti a reményeket. A londoni lemezgyártó céggel és a római művészeti akadémiaival folytatódik a közös munka; a tavaly októberben Szegeden vendégeskedett olasz karmester, fesztiválfalapító menedzser, Francesco La Vecchia irányításával két újabb lemezt vesznek fel június 26. és július 4. között, operáriumokat olasz énekesekkel, illetve kortárs olasz műveket.

Talán nem túlzás azt mondani, hogy a nemzetközi zenei érdeklődés középpontjába kerülhet a szegedi együttes a július–augusztusi assisi fesztiválon való részvétellel. A „Zene egy egységes világot” jelmondatú, nagyszabású nemzetközi program koncertjei közül kiemelkedik a pápai nyári rezidencián,

Az évadzáró alkalmából megkérdeztük Acél Ervint, hogyan látja, sikerül-e a szegedi zenekarnak meg is tartania azokat a nemzetközi koncertpódiumokat, amelyeket elsősorban a művészeti vezető kiterjedt kapcsolatainak köszönhetően az idén elkezdtek birtokba venni.

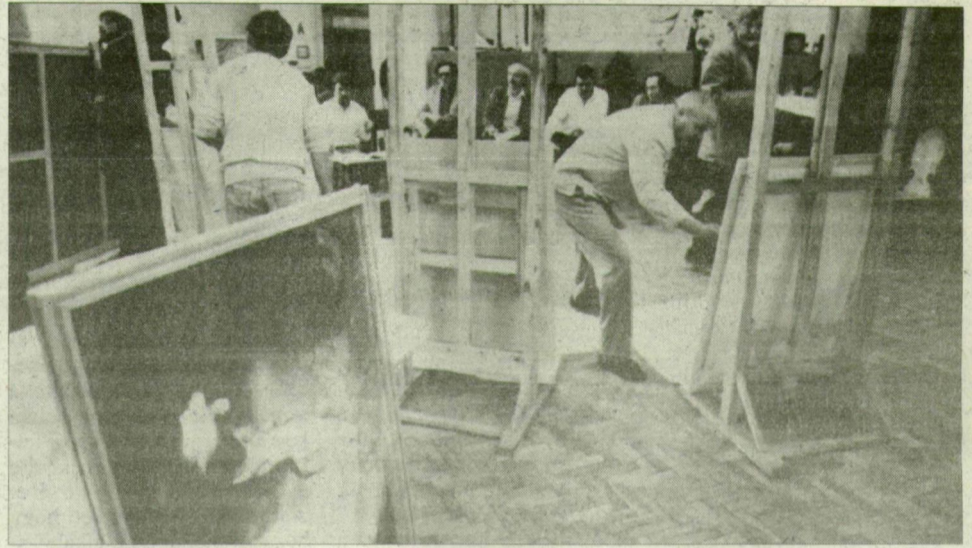
Castelgandolfóban, a Pontificio palotában augusztus 2-án tartandó hangverseny, amelyen ott lesz II. János Pál, aki meghívta Mihail Gorbacsovot is. A Doráti Antal emlékkoncerten a magyar előadóművészek – a szegedi zenekar, a pécsi egyetemi énekkar és olyan nemzetközi rangú szólisták, mint Budai Livia, Molnár András, Bátor Tamás énekművészek, Virágh András orgonaművész – Koloss Istvánnak az alkalomra készülő művét, Kodály Budavári Tedeumát és Bach h-moll miséjéből a Sanctus és a Benedictust adják elő.

Francesco La Vecchia augusztus végén is foglalkoztatja a zenekart: az anzioi fesztiválon koncertszerű előadással mutatják be Rossini Hamupipókéjét, a Fidelit és Rossini Stabat

Materét, valamint Beethoven IX. szimfóniáját (ez utóbbi előadásszerű főpróbája Szegeden lesz augusztus 18-án); Anunzióban szegedi operanékesekkel és a fesztiválkórusral szerepelnek a szimfonikusok.

A szabadtéri Carmen lesz a nyári itthoni feladat, szeptember 21-én pedig máris kezdődik, illetve folytatódik a karmesterkurzus. Már most tervezik az új évad önálló, a filharmoniai szimfonikus bérletet kiegészítő, öt hangversenyből álló bérleti sorozatot, amely novum a város zenei életében. Meghívták vezényelni (január) a most befejeződött karmesterverseny győztesét, a temesvári szimfonikusokat, zongoraestre Kocsis Zoltánt; a sorozatba tervezik Bartók „Kékszakállját” Gregor Józseffel és Komlós Erzsébettel, s ugyan csak nagyszerű szólistákkal Beethoven IX. szimfóniáját. Tárgyalásokat kezdtek a Tavasz Fesztivál rendezőségével: minden remény megvan, hogy történetében először a szegedi zenekar részt vesz az 1994-es budapesti rendezvénysorozaton.

SULYOK ERZSÉBET

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Zsűri előtt a nyári tárlat anyaga

Három évi szünet után immár 27. alkalommal rendezik meg a szegedi nyári tárlatot. Iratlan mennyiségű mű érkezett – valószínű ennek egyik oka, hogy évek óta nem volt országos képzőművészeti kiállítás. A festmény, grafika és szobor kategóriában meghirdetett kiállításra több mint hétszáz munkát küldtek. A kilenc tagú zsűrinek nincs könnyű dolga, hiszen a Horváth Mihály utcai Képtár befogadóképessége véges. Döntései többségét konszenzussal, néhány esetben szavazattöbbséggel hozta meg a testület. A zsűri – Sváby Lajos festőművész, Zombori László festőművész, Kó Pál szobrászművész, Klígl Sándor szobrászművész, Papp György grafikusművész, Pataki Ferenc festő- és grafikusművész, Prókai Gábor művészettörténész, az zsűri elnöke, Szurmi Pál művészettörténész, a kiállítás rendezője és Tandi Lajos újságíró, az előkészítő bizottság delegáltja – kétnapos munkával alkotta meg véleményét.

Lóránt János kiállítása

Lóránt János Munkácsy-díjas festőművész arax-textíliából rendezett kiállítása nyílik meg május 30-án, 17 órakor a Kálvária Galériában. A tárlatot Cs. Tóth János, a Tevan Kiadó igazgatója nyitja meg.

Pedagógus-szakszervezeti fórum

Ki fizeti a napközit?

Úgy tűnik, hogy a minisztérium és az érdekvédelmi szervezetek, jelesül a pedagógusok szakszervezete ugyanazon problémák birokszönyegén gyűrögeti egymást jó ideje. A tét természetesen az új közoktatási törvény, amelynek immár a hatodik változata készült el.

Tegnap délelőtt Szegeden, a Deák gimnázium nagytermében Szöllősi Istvánné, a pedagógus-szakszervezet szigorú főtítkárszónya többek között arról szölt a jelen lévő pedagógusoknak, miben sikerült a megegyezés, s miben nem a törvénytervezettel kapcsolatban. Fél esztendővel ezelőtti beszámolójához képest sok újat nem tudott mondani. De az iskolarendszer, csakúgy mint a világnézeti nevelés semlegességének kérdésében konszenzus jött létre. Habár ez utóbbi problémával kapcsolatban a főtítkárszónya megjegyezte, ok nem úgy értik a semlegességet, mint a miniszter, aki szerint világnézetiileg semleges pedagógus nincs.

A pedagógus-szakszervezet föllép a diszkrimináció minden formája ellen. Egy tanár nem kerüljön például hátrányba, ha evangélikus gimnáziumba fölvételizik, miközben izraelita vallású, netán ateista. Szöllősi Istvánné továbbra is ostromozza a TOK-ot, vagyis a területi oktatási tanácsot, amely értékelési és javaslattevési

jogkörrel nehezedne az iskolák fölé. Amikor fél év alatt 25 százalékkal nőtt az állástalan pedagógusok létszáma, ötezer óvodahelye szűnt meg ország-szerte és egyre nehezebb a pályakezdők elhelyezkedése, miért éppen a TOK a fontos. Különösen aggódnak a szakszervezet az óvodákért és napközikért, melyek ellátása a törvénytervezet szerint mind inkább kikerül pedagógiai alapellátások köréből. S ha ez így lesz, akkor a szülő lesz kénytelen fedezni azok költségeit.

Az új közoktatási törvénytervezet hatodik változatát a tervek szerint június 6-án terjeszti a miniszter a kormány elé. A tervezet valószínűleg még beterveztetik az Országgyűlésnek is a nyári időszak előtt, ám kétséges, hogy a Tisztelt Háznak lenne ideje érdemben foglalkozni az ügyvel. Majd a nyári szabadságok után. Az új törvény a 93-as tanévben léphet hatályba.

DAL

Nem szentképeket várnak

Piarista tea, művészeknek

Három pap, Kovács Mihály házfőnök, Lukács László, a Vigília főszerkesztője és Benyik György teológiatanár hívta szerda esti tea melletti beszélgetésre a szegedi és a vásárhelyi művészeket a piaristák gimnáziumába. Kovács Mihályé az ötlet, Benyik György továbbgondolta, Lukács László pedig filozofikus hangvételű bevezetőt mondott a művészet és a vallás kapcsolatáról.

Régi ideológián nevelkedett elménk azonnal képes azt gondolni, csöpögött a másfajta ideológia a bevezetőből, de nincsen igazunk. Ugyancsak régi szóhasználatlalt akár forradalmi fölfogásnak is mondhatnánk szavait. Em-lítette a régi magyar irodalomból a pécsi püspök Janus Pannoniust, aki képes volt leírni, hogy hívó ember költő nem lehet, a II. vatikáni zsinatból azt az állásfoglalást, amely hitet tett az emberi szabadság mellett, és II. János Pál szavaiból többek között azt is, hogy a kultúrának szüksége van a szabadságra, még a vallással szemben is. Két csöndes aggodalmának is hangot adott a főszerkesztő. Kicsit riadtan nézem – mondta –, hogy ennyire hirtelen divat lett a vallásosság nálunk. Másodikként pedig azt em-lítette, az egyházat nemcsak fenyegeti, de el is önti a giccs. Erre az utóbbira rímelve fűzte tovább a gondolatot az egyik hozzászóló, szintén szent forrásra hivatkozva: a giccs vizuális káromkodás.

Az esti beszélgetésnek előre kimondott célja is volt: kiállítást szeretnének rendezni a piaristák magyarországi

megtelepedésének jubileuma alkalmával, és erre kértek támogatást a meghívottaktól. Rögtön kijelentették, és több hozzászólásban is visszatért a gondolat: nem azt várják, hogy bárki szentképfestővé képezze át magát, mert nem szentképekből akarnak tárlatot rendezni. Mindenki művészi szabadságát és művészi felelősségét őrizve jobb, ha a képeken inkább a humánus emelkedettség uralkodik. Persze, nem lehet kizáró ok, ha valamelyik alkotáson szakrális jegyek is találhatóak. Meg-egyeztek, augusztus 23-án nyílna a kiállítás, a gimnázium falai között. Föltehetően olyanok látogatnák elsősorban, akik nem szoktak kiállításokra járni, ennél fogva pedagógiai jelentősége sem elhanyagolható. A képek begyűjtési határideje július 30. Zárszavában Kovács Mihály újra hangoztatta, nem szentképeket várnak, a művészi kvalitás legyen a részvétel föltétele.

H. D.

Könyvheti előzetes – olvasóknak

Ha könyvhét, akkor Dugonics téri könyvsátrak a verőfényben. Így lesz az idén is június 5-től 10-ig – ha be nem borul. A ünnepi könyvhét programjait jóval megelőzi annak országos vidéki megnyitója, amelyen Garai Gábor, az írószövetség főtítkára mond beszédet, valamint a Szegedi Nemzeti Színház színészei közreműködnek május 31-én, déli 12 órakor, a Dugonics téren.

A könyvhét szegedi eseményeit május 5-én, délelőtt 10 órakor Kass János grafikusművész nyitja meg a Dugonics téren. A számos esemény közül itt csak néhányra hívjuk fel a figyelmet, a részletes programot időben közöljük. A vajdasági írók estjén Dudás Károly íróval, Gion Nándor íróval és Jung Károly költővel beszélget Olasz Sándor a Somogyi Könyvtárban. Pilinszky-est lesz a Hági Közéleti Kávéházban. Miközben a Molnár Dixieland zenekar játszik, helyi írók költők, művészek dedikálnak. „Az ember mértékéről, vagy mértékhiányáról” címmel Ancsel Éva könyvpremierje lesz a Szegedi Bábszínházban. Czilcer Olga költő estjét Tányéron a maradék hold címmel a Bálint Sándor Művelődési Házban rendezik meg. Ugyanitt, csak másik napon Dér Endre író közelgő 70. születésnapja alkalmából ünnepi irodalmi este invitál az író beszélgető partnere, Kiss Ernő. A könyvhét alatt két kiállítás is várja látogatóit: Erdély Dániel grafikusművész kiállítása a Bálint Sándor Művelődési Házban, valamint Kass János, és a 80. szü-letésnapját ünneplő Szántó Tibor közös kiállítása, amelyen a világridalom 120 ars poeticájához tervezett tipográfiai variációit mutatják be.

P. Sz.

– A zenekedvelők különösen finom csomagokra számíthatnak – lelkesedik egy rendkívül nehéz előkészítő időszak végén. – A kétszázéves Kolozsvári Magyar Opera előadásában láthatjuk a Bánk bánt. Színre kerül a János vitéz is, még hozzá a Metropolitanból erre az alkalomra hazalátogató Gulyás Dénes rendezésében és címszereplésével. A többi szerepet a fővárosi Nemzeti Színház művészei alakítják. Bagót Bessenyei Ferenc, a francia királyt Agárdi Gábor, a strázsamestert Raksányi Gellért játssza. Nálunk nem sznobéria, hogy fontosak a nagy nevek. Pesttől 220 kilométerre, a Szegedi Szabadtéri Játékok szomszédságában, csakis azért jönnek el a nézők, hogy valami megismételhetetlenet lássanak, kedvenceikkel a színen.

– A gyulai Várszínház klasszikus nagy drámák bemutatásával szerzett hírnevet magának. – Ezt a hagyományt folytatjuk. A Shakerpeare-drámák sorában idén a Macbeth következik. Sik Ferenc rendezésében. Sajnos, Sütő András új drámája, az Ugató madár bemutatójára várunk kell.

A várjátékok gazdagsága

János vitéztől a Benkó Dixielandig

Idén visszaköltözik a színház a gyulai téglavár falai közé. A várban folyik a tetőzet felújítása, a forgószínpadot helyreállítják. A műemlékfelügyelők is megkönnyítik a színjátszóknak, így június 21-től Thália papjai birtokba vehetik a Várszínházat. Havasi István, az „örökös” direktor ennek öröme olyan gazdag programmal állt elő, hogy az ember azt hihetné: itt van már a kultúrához méltó mecenatúra.

Harag György temetésén kaptam meg Sütőtől a művet. Idén szerettük volna bemutatni, de ő türelmet kért. Még dolgozna rajta. Így helyette Paskándi Géza Tornyot választok című darabja folytatja a történelmi drámák gyulai premierjének sorát, mely Apáczai Csere János küzdelmes életéről szól. – Kétévente kapcsolódik a várjátékokhoz a magyar líra fesztiválja. Idén esedékes a folytatás... – Nem marad el. Sőt, rangját, s remélem az iránta megnyilvánuló érdeklődést is fo-

kozta, hogy a Magyarok Világtalálkozóhoz kapcsolódik, két napon át, augusztus 19–20-án.

– Olvasva a már megjelent műsorfüzetet, az anyagi, s helyenként szellemi pangásban üdítő ez a gazdagság. Hiszen még szót sem ejtettünk Herczeg Ferenc egyfelvonásos komédiájáról, Balázsovits Lajossal a főszerepben. Vagy a vasárnap délelőtti gyerekműsorokról, a fürdő parkjában, az augusztus elsejei dzsessztalálkozórol, amit este Benkó Dixieland-koncert zár. Hogyan

varázsolják elő minderre a pénzt Gyulán?

– Egész évben a pénz után szaladgálok, mint botcsinálta menedzser. A teljes nyári program 26 millió forintba kerül. Felét az állam adja. Az önkormányzat kiszorított a kevésebbtől további 6 milliót. A többi? Ne kérdezze, hány helyről jön össze vállalkozóktól, szponzoroktól, alapítványtól, s egy töredék a jegybevételekből. A nagy nevek szerencsére vonzzák a közönséget, s merem remélni, hogy nemcsak a nevek, hanem az igényesség, amiből idén sem engedünk. A színvonal. Nagyon nehéz keresett művészeket hetekre Gyulára hívni, még ha szívesen is járnak vissza hozzánk. Messze vagyunk a film, a szinkron, a tévé, rádió stúdióitól. Innen nem lehet Pestre szaladgálni. Nem titok, egy főszerepért 110 ezer forintot fizetünk. Ebből élnie is kell a művészeknek, nem nagy pénz, ha a kieső mellékéseket nézzük. A munkánk elismerésének tekintem, hogy mégis jönnek.

GAZDÓ

15 éves az olajosklub

Május 30-án ünnepli fennállásának 15. évfordulóját az Olajipari Dolgozók Klubja. Ma 17. 30-tól a klubban megemlékezés, illetve vidám zenés, humoros est lesz, fővárosi színeszek közreműködésével, 20 órától pedig a Molnár Dixieland zenél. Holnap, ugyancsak az olajosklubban, rendezik Rejtjényművész olimpiá címmel – a Füles szerkesztőségével közösen – az országos egyéni pontszerző-rejtjényművészeti versenyt, mester és haladó fokú kategóriában.